O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY ...
INV. №

Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

2010 йил 28 июль ЧОРШАНБА

№ 59 (12.279)

1928 йил 11 декабрда асос солинган

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

www.th.uz

ВИЛОЯТ ФАОЛЛАРИ ЙИҒИЛИШИ

ҲАР ИШНИНГ САМАРАСИ МУҲИМ

Вилоят фаолларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда вилоят ҳокимининг ўринбосарлари, ҳокимлик гуруҳ ва котибиятлари, ҳуқуқ-тартибот идоралари, бошқармалар бошлиқлари, шаҳар ва туман ҳокимлари, уларнинг ўринбосарлари, оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этишди. Йиғилишни вилоят ҳокими Рустам Холматов бошқарди.

Фаоллар йиғилиши 2010 йилнинг биринчи ярмида вилоятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва бу йилги дастурнинг энг муҳим вазифалари ижросини сўзсиз таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисидаги масалани муҳокама қилди.

Таъкидландики, 2010 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг Ўзбекистон Республикаси Президенти белгилаб берган энг муҳим устувор вазифаларини, 2009-2012 йилларда инқирозга қарши чоралар дастурини изчил амалга ошириш биринчи ярим йилликда макроиқтисодий барқарорлик, иқтисодий ўсишнинг юқори суръатларини таъминлаш имконини берди. Энг муҳими, ялпи ички маҳсулот 8,4 фоизга ўсди. Шу муддатда саноат маҳсулотлари ҳажми 8,6, истеъмол товарлари 12,8, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш 7,1, чакана товар айланмаси 11,2, пуллик хизмат кўрсатиш ҳажми 14,2 фоиз ошди.

Фаол инвестиция сиёсати изчил давом эттирилиб, 583 миллиард сўмлик сармоя ўзлаштирилди. Ишлаб чиқаришни техник жиҳатдан модернизациялаш борасида 32 та лойиҳа бўйича 152,4 миллиард сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди. Янги-янги ташқи бозорларга чиқиш экспорт ҳажмларини 91,4 фоиз кўпайтириш имконини берди. Маҳаллийлаштириш изчил давом эттирилди. 43 мингдан ортиқ янги иш ўрни яратилди.

Йиғилиш белгиланган башорат кўрсаткичларининг бажарилишини танқидий таҳлил қилди. Қайд этилдики, маҳаллийлаштириш дастури барча йўналишлар бўйича тўла бажарилмади. Айрим шаҳар ва туманларда коллежлар, соғлиқни сақлаш иншоотларини қуриш ёки реконструкция қилишда сусткашликка йўл қўйилди. Бир қатор туманларда нақд пуллар банклар айланмасига етарли жалб қилинмаяпти. Бу камчиликлар айрим шаҳар ва туман ҳокимликлари уюшқоқликни таъминлай олмаётгани, изчиллик етишмаслиги, муҳим дастур ва қарорларнинг ижросини ташкил этиш ва бу жараёнлар устидан назоратнинг етарли эмаслиги билан изоҳланади. Паркент, Қуйичирчиқ, Янгийўл, Зангиота туманларида намунавий лойиҳалар бўйича уй-жойлар қуриш суст бораётгани кўрсатиб ўтилди.

Муҳокама чоғида асосий эътибор ишлаб чиқариш суръатларини ошириш, экспорт ҳажмини кўпайтириш, сармояларни самарали ўзлаштириш масалаларига қаратилди.

Фаоллар йиғилиши, шунингдек, умумтаълим мактабларининг 9-синфлари битирувчиларини касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейларга тўлиқ жалб этиш, битирувчиларни ишга жойлаштириш, ижро интизомини мустаҳкамлаш масалаларини ҳам муҳокама қилди.

Фаоллар йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари Абдулла Арипов иштирок этди.

МИЛЛИЙ ҒУРУР ВА ЎЗЛИК ТИМСОЛИ

Яқинлашиб келаётган улуғ, энг азиз байрамимиз арафаларида ёш авлодни умуммиллий қадриятларимизга, қадимий ва бой тарихимиз, бебаҳо меросимизга ҳурмат, меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялаш, амалий безак санъатининг беқиёс турларидан бири бўлган каштачилик, дўппидўзлик анъаналарини кенг тарғиб этиш мақсадида ўтказилаётган "Дўппи тикдим ипакларин тиллодан..." кўрик-танловининг ҳудудий босқичи вилоятимизнинг Қуйичирчиқ туманида бўлиб ўтди.

Юртбошимизнинг хотин-қизлар фаолиятини қўллаб-қувватлаш, халқ амалий санъати ва миллий ҳунармандчилигини ривожлантиришга оид фармон ва қарорлари, "Баркамол авлод йили" Давлат дастури ижроси юзасидан вилоят ҳокимлиги, хотин-қизлар қўмитаси ва бошқа жамоат ташкилотлари ўтказаётган тадбирда вилоятимизнинг Бекобод тумани ва шаҳри, Бўка, Қуйичирчиқ, Оҳангарон, Пискент ва Чиноз туманларининг каштачилик, дўппидўзлик билан шуғулланаётган хотин-қизлари, таълим муассасалари ўқувчилари иштирок этишди. Қатнашчилар танловнинг бешта номинацияси бўйича саралашиб, ғолиблар аниқланди.

Ҳакамлар ҳайъати қарорига кўра устоз-шогирдлик анъаналарини сабот билан давом эттириб, шогирдлар маънавий оламини бойитишга муносиб ҳисса қўшаётган бўкалик чевар Шаҳноза Маткаримова "Энг моҳир уста" номинацияси ғолиби бўлди. "Энг ёш иштирокчи" номинацияси бўйича ғолиблик пискентлик Дилрабо Озодовага насиб этди.

Иштирокчилар орасида зукко, ғайратли шогирдлар ҳам кўп экан. "Нафосат устаси" номинацияси бўйича ғолибликка уч киши даъвогар бўлди. Қуйичирчиқлик Муҳайё Абдураҳмонова биринчи, Бекобод туманлик Машҳура Саидалиева иккинчи, чинозлик Умида Кўчқорова учинчи ўринни эгаллашди.

Ғолиблар энди танловнинг вилоят босқичида иштирок этишади.

Сайёра РИХСИЕВА,
"Тошкент ҳақиқати" мухбири.

СУРАТЛАРДА: иштирокчилар танлов кўргазмасини ҳайрат билан томоша қилишди.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ – ДАВР ТАЛАБИ

Биз юртимизда сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва суд-ҳуқуқ соҳасида амалга оширилаётган ислоҳотлар ҳамда бу борада қабул қилинаётган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ҳақидаги нашрлар циклини давом эттирмоқдамиз.

Ўтган йилнинг декабрь ойида чоп этилган аввалги мақолада сайловлар, ижро иши юритиш, жиноий даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларига киритилган тузатишлар, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг кодексларидаги ярашув жиноий-ҳуқуқий институтини кенгайтириш, фуқаролик процессида вакиллик институтини такомиллаштириш, сифатсиз ва қалбаки дорилар ҳамда тиббий буюмлар билан муомала қилиниши учун жавобгарликни кучайтириш билан боғлиқ ўзгартиш ва қўшимчалар ҳақида гапириб ўтилган эди.

Шу билан бирга, ҳуқуқни қўллаш амалиёти ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятининг норматив базасини янада такомиллаштириш, қонун ҳужжатларидаги қарама-қаршиликларни бартараф этиш кераклигини кўрсатмоқда.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасида "қонунчилик ва норматив-ҳуқуқий базадаги камчилик ва нуқсонларга имкон қадар тезроқ барҳам бериш, ҳуқуқни қўллаш амалиётида ғоят жиддий ўзгаришларни жорий этиш, ҳуқуқни муҳофаза қилиш ва суд органларининг фаолиятида фақат ва фақат қонунга риоя этилишини таъминлаш биз барпо этаётган ҳуқуқий давлатни шакллантиришда нақадар муҳим аҳамиятга эга эканлигини" таъкидлаб ўтгани бежиз эмас.

Давлат раҳбарининг бу талабларидан келиб чиқиб, мазкур йўналишдаги ишлар доимий асосда олиб борилмоқда.

Жумладан, фақатгина 2009 йил ва 2010 йилнинг ўтган даври мобайнида Бош прокуратура томонидан мамлакат парламентига Жиноят, Жиноят-процессуал кодекслари, маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонун ҳужжатларини такомиллаштириш, шунингдек жамият ҳаётининг бошқа соҳаларини тартибга солишга қаратилган 11 қонун лойиҳаси киритилган. Уларнинг бир қисми аввалги мақолаларимизда ёритилган эди, шу боис қонунчиликка киритилган кейинги ўзгаришларга оид қонун лойиҳаларига назар ташласак.

Хусусан, жорий йилнинг 18 май куни маъқулланган "Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига қўшимча киритиш тўғрисида"ги Қонун жиноят қонунини янада либераллаштириш ва жиноий жазоларни дифференциялашга қаратилган. Мазкур Қонун лойиҳаси енгиллаштирувчи ҳолатлар мавжудлигида жиноят учун жазо тайинлашнинг ҳуқуқий механизмларини ўрганиш натижалари бўйича ишлаб чиқилган эди.

Жумладан, Жиноят кодексининг 55-моддасида назарда тутилган жазони енгиллаштирувчи барча ҳолатлардан фақатгина айбини бўйнига олиш тўғрисидаги арз қилиш, чин кўнгилдан пушаймон бўлиш, жиноятни очиш учун фаол ёрдам бериш ва етказилган зарарни бартараф этиш (55-модда биринчи қисмининг "а" ва "б" бандлари) каби ҳолатлар айбдорнинг жиноят содир этилгандан сўнг фаол ижобий ҳаракатлари билан ажралиб туради.

(Давоми 2-бетда).

БУГУННИНГ ГАПИ

ҲАРАКАТ ҚИЛГАН ХИРМОН УЯДИ

Мустақиллик йиллари мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги соҳасида олиб борилаётган изчил ислоҳотлар ўз самарасини тўла-тўкис намоён этмоқда. Яқинда бутун юртимиз деҳқонлари катта бир довонни босиб ўтдилар. Лабзи ҳалол фермерларимиз 7 миллион тоннага яқин юксак ғалла хирмони бунёд этиб, мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги тарихида, ҳеч шубҳасиз, янги саҳифа очишга муваффақ бўлдилар. Бу улкан муваффақиятни таъминлашда вилоятимиз омилкор фермерларининг муносиб ҳиссаси борлиги барчамизга чексиз мамнуният бахш этади. Бинобарин, муҳтарам Юртбошимизнинг мазкур меҳнат зафари муносабати билан Ўзбекистон ғаллакорларига йўллаган табрик мактубида вилоятимиз ғаллакорлари меҳнатига ҳам алоҳида баҳо берилди, омилкорона меҳнат ўз эътирофини топди.

Чиндан ҳам мамлакатимиз раҳбарининг бундай самимий эътибори кўп қатори вилоятимиз фермерларини беғоят мамнун этди. Юртбошимизнинг лафзи ҳалол, мард ва танти бободеҳқонларимизга бутун халқимиз номидан таъзим қиламан, деган сўзлари кўнглимизни нечоғлик кўтариб, бир қувончимизга минг қувонч улашганини таърифлаш мушкул. Ўз навбатида бу эътибор кучимизга куч, ғайрат қўшди. Эндиги асосий эътибор яна бир муҳим тармоқ – пахтачиликдан мўл хосил кўтариб, муваффақиятларимизни янада мустаҳкамлашга қаратилаётир.

Дарҳақиқат, ғалла қатори миллий бойлигимиз ва ифтихоримиз бўлган пахтанинг мамлакатимиз иқтисодиётида тутган ўрни беқиёс эканлиги яхши маълум. Шу боис вилоятимиз пахтакорлари эзгу ниятлар билан республикамиз қишлоқ хўжалигида амалга оширилаётган туб ислоҳотларга камарбаста бўлиб, кунни тунга улаб, 100,2 минг гектар ерда мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Бу борада кўп йиллик тажриба, бободеҳқонларимиз синовидан ўтиб, замонавий илм-фан ютуқларига асосланган илғор пахтачилик анъаналари, шу билан бирга, заминдорларимизнинг ерга, мулкка бўлган эгалик ва моддий манфаатдорлик ҳисси ҳамда масъулияти муҳим омил бўлаётганини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Ҳеч шубҳасиз, айни кунларда пахтакорларимиз олдида турган асосий юмуш агротехник тадбирларни ўз вақтида ва сифатли ўтказишни ташкил этиш, деҳқонлар тили билан айтганда, фурсатни бой бермай, ҳосилга ҳосил қўшишдан иборатдир. Зеро, июль-август ойлари пахтадан мўл ва сифатли ҳосил етиштиришда ўта муҳим ва масъулиятли, таъбир жоиз бўлса, ҳосил тақдирини ҳал қиладиган паллалар эканини ҳақиқий пахтакорга эслатиб ўтириш ортиқча бўлса керак.

Бугун деҳқончиликдан унча-мунча хабари бўлган киши вилоятимиз пахтазорларининг асосий қисмини кўздан кечириб, экин майдонларида ҳар қачонгидан тўлиқ кўчат олингани, ғўза ривожи ўтган йилдагидан 10-15 кун эрта эканлигини кўриши мумкин. Шунинг ўзи ҳам табиатнинг деҳқонга бир инъоми, десак хато бўлмайди. Бу ўз навбатида агротехник тадбирларни ҳар қачонгидан ҳам мукаммал, бекаму кўст ўтказишни тақозо этади. Бунга эришиш эса мўл ҳосил, пировардида, юқори иқтисодий самара демакдир.

Айни пайтда соҳа мутахассислари фермер хўжаликлари раҳбарларига барча куч ва имкониятларини бир мақсадга сафарбар этиб, қуйидаги вазифаларга алоҳида масъулият билан эътибор қаратишни тавсия этишмоқда.

Биринчидан, ғўза культивациясини рисоладагидек ташкил этиш. Маълумки, культиваторларнинг шу кунларда ғўза оралаши ғоят муҳим аҳамиятга эга. Культиватор ёрдамида экинга ишлов бериш ғўза агротехникасида ҳал қилувчи аҳамият касб этади. Бунда ишлов сифатига эътибор қаратиш, культиватор ишчи органларини талаб даражасида созлаш зарур. Шу билан бирга культиваторларнинг ишлов бериш пайтидаги тезлиги 7 км/соатдан ошмаслиги лозим.

Иккинчидан, ғўзани суғоришни оқилона ташкил этиш даркор. Пахтачилик тажрибасидан маълумки, ғўзани чанқатиб суғориш ҳам, аксинча, қўллатиб юбориш ҳам мумкин эмас. Бу борада энг фойдали йўл – экинни шарбат усулида суғориш эканини ҳисобга олиб, далаларга етарли миқдорда маҳаллий ўғит чиқариш ва уни ҳосил ўраларига тўлдириш, асосан, тунда суғоришга эътибор қаратиш мақсадга мувофиқ.

Учинчидан, ғўзани сифатли чилпиш (чеканка) ғоят муҳим агротехник тадбирлардан ҳисобланиб, уни эҳтиёжга қараб 2-3 марта қайта ўтказиш шарт. Бинобарин, бу йил ғўза ривожининг бироз эрта эканлигидан келиб чиқиб, чеканкани одатдагидек 15-16 ҳосил шохида эмас, 10-11 ҳосил шохида қилган маъқул. Айниқса, ён шохларни ҳам қўшиб чилпиш самарали бўлишини эътиборга олиб, бу юмушни кечиктирмай амалга оширган деҳқон ютқазмайди.

Бу тадбирларнинг яна бир муҳим жиҳати – экин ораларида шамол айланишини яхшилайди, пировардида ғўзанинг гоммоз каби хавфли касалликлардан муносиб ҳимоялайди. Вазият шуни тақозо этмоқдаки, бу юмушларни айнан ҳозир, шу кунларда, борингки, 20-25 кун ичида батамом уддалашимиз шарт. Ҳақиқий пахтакорлар шу кунларда ғайрат билан экин оралашаётгани шундан. Бу деҳқонлар тилида экин билан "тиллашиш" дейилиши бежиз эмас.

Тўртинчидан, пишиб етилаётган ҳосилни ғўза зараркунандаларидан ҳимоя қилиш муваффақиятнинг яна бир муҳим омилидир. Мавжуд биолабораториялар, соҳа мутахассислари билан яқин ҳамкорлик қилиб, ҳосил кушандалари бўлган кўсак қурти, ўргимчаккана ва бошқаларга қарши биологик усулда курашиш ҳар томонлама фойдали эканлиги тажрибадан маълум. Бунинг учун имкониятлар етарли. Ҳозир вилоятимизда 50 га яқин биолаборатория самарали фаолият юритмоқда.

Олдимизда турган яна бир муҳим, таъбир жоиз бўлса, ҳал қилувчи вазифалардан бири – пишиб етилган ҳосилни вақтида йиғиб-териб олишни ташкил этиш, бунинг учун бошиданоқ пухта тайёргарлик кўришдир. Албатта, теримни уюшқоқлик билан олиб боришда фермер хўжаликлари раҳбарлари зиммасига ғоят катта масъулият тушиши табиий. Зотан, ер – ўзимизники, ундан дур ундириш йўлида қилинган меҳнат ҳам бизники, баракали ҳосил ҳам, шубҳасиз, ундан келадиган даромад ҳам ўзимизникидир! Шундай экан, ҳозирги ғанимат кунлар барчамиздан ишнинг кўзини билиб ҳаракат қилишни, теримчилар учун қулай шарт-шароитлар яратиш, шунингдек, дефолиацияни оби-тобида ўтказиш, ҳосилни пешма-пеш қабул пунктларига етказувчи трактор ва тиркама воситаларини шай ҳолга келтириш, мустаҳкам техник негизни яратиш чораларини ҳозирданоқ кўриб қўйишни талаб этмоқда.

Шу ўринда ўз тажрибамиздан мисол. Уч-тўрт йилдирки, йиғимтеримни фақат ўз кучимиз билан, тўғрироғи хўжалигимиз аъзолари, ҳамқишлоқларимиз ёрдамида четдан ҳеч бир теримчи ёлламай, қисқа фурсатда йиғиб олаяпмиз. Теримчилар учун ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатни ўрнига қўйганимизданми, қишлоғимиздаги меҳнатга лаёқатли бирор бир киши йиғим-теримдан четда қолмайди. Бундай йўл тутишимиз бежиз эмас. Бу мавсумда жуда катта маблағимизни тежаб, тармоқдан юқори самара кўришимизда, иқтисодий барқарорлашувимизда муҳим аҳамият касб этмоқда. Бинобарин, ҳукуматимизнинг "Инқирозга қарши чоралар Дастури"да ҳам ҳар бир соҳада ишлаб чиқариш харажатларини 20 фоизгача қисқартиришнинг иқтисодий самараси аниқ-равшан белгилаб қўйилган.

Ҳосилни барвақт етилтириб, уюшмаган маҳаллий аҳоли кучидан оқилона фойдаланиб йиғимтеримни эртароқ бошлаш, шу тақлид ҳосилни тўла юқори навларга сотиш – даромадни оширишнинг бирламчи омилидир. Четдан ҳашарчи ёллашнинг дахмазасию сарф-харажати ҳазилакам гап эмас. Негаки, сабзавоткор туман ва шаҳарлардан келадиган бир кунлик ёрдамчи-теримчиларни уюшган ҳолда автобуслар карвони билан пахтазорга олиб келиш ва кетишнинг машаққату харажати табиийки, енгил бўлмайди.

Яна бир мулоҳаза. Турган гапки, пахтани фақат қўл кучи билан йиғиб-териб олиш осон иш эмас. Шу боис машина теримини изчил йўлга қўйиш, мактаб ўқувчилари меҳнатидан воз кечиш ҳар томонлама тўғри йўлдир. Ер эгалари, жамики мутасаддилар ўз зиммаларидаги вазифаларни масъулият, юксак ташкилотчилик билан бажарсалар, мактаб ўқувчилари – ўзимизнинг фарзандларимиз ўқув йилини пахтазорларда эмас, кенг ва ёруғ синф хоналарида давом эттирадилар...

Деҳқон борки, экинига яхши ният ва катта умид билан дил боғлайди. Меҳнатининг роҳат-фароғатидан баҳраманд бўлишни орзулайди. Бебаҳо заминни унга ишониб топширган эл-юртига ёруғ юз билан боқишни мақсад қилади. Насиб этса, бизни масрур этадиган бундай онлар келишига бироз фурсат бор. Буни ғанимат билиб, бугунги кун имкониятларидан самарали фойдалана олсак, марра бизники бўлишига шубҳа йўқ.

Шуҳрат АҲМЕДОВ,
Халқ депутатлари вилоят кенгаши Қишлоқ ва сув хўжалиги, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари бўйича доимий комиссияси раиси, Ўртачирчиқ туманидаги "Мадониз" фермер хўжалиги раҳбари.

ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ – ДАВР ТАЛАБИ

Юқоридаги тўртта ҳолат айбдорнинг амалда пушаймон бўлганлигини билдириб, унинг ўз қилмишининг ғайриқонунийлигини англаганлигидан ва у учун жазо олишга тайёр эканлигидан далолат беради.

Шу билан бирга, қонунда қайд этилган енгиллаштирувчи ҳолатлар мавжудлигида жазонинг аниқ чегараси ва енгилроқ жазо тайинланишининг ҳуқуқий кафолатлари белгиланмаганлиги сабабли, айбдор шахслар пушаймонликни фаол ҳаракат орқали намоён этишдан ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар билан ҳамкорлик қилишдан манфаатдор эмас эди. Бу ҳолат эса жиноятларнинг тез фош этилиши, бошқа иштирокчиларнинг қидируви ва ушланиши, кечиктириб бўлмайдиган бошқа тергов ҳаракатларининг тезкорлик билан олиб борилишига ёрдам бермас эди.

Шу сабабдан қабул қилинган Қонун билан Жиноят кодексига янги 57^{1}-модда киритилиб, унда юқорида кўрсатилган ҳолларда ва оғирлаштирувчи ҳолатлар йўқлигида жазо муддати ёки миқдори Жиноят кодекси Махсус қисмининг тегишли моддасида назарда тутилган энг кўп жазонинг учдан икки қисмидан ошмайдиган жазо тайинланиши лозимлиги белгилаб қўйилди.

Бунда киритилган норма ижтимоий хавфи юқори бўлган, оғирлаштирувчи ҳолатлардаги қасддан одам ўлдириш (Жиноят кодекси 97-моддасининг иккинчи қисми) ва терроризм (155-моддасининг учинчи қисми) билан боғлиқ жиноятларни содир этган шахсларга нисбатан татбиқ этилмайди.

Қонунчиликдаги яна бир бўшлиқ касб юзасидан ўз вазифаларини бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги оқибатида бошқа шахсларга ОИВ касаллигини юқтириш учун жиноий жавобгарлик масалалари билан боғлиқ бўлган.

Жиноят кодексида бундай қилмиш учун жавобгарликни белгиловчи махсус меъёр мавжуд эмаслиги боис ОИВ касаллигининг тарқалишига қарши курашиш борасида ҳуқуқни қўллаш ва тергов-суд амалиётида бу тоифадаги жиноятларни ҳуқуқий жиҳатдан тўғри малакалашда муаммолар юзага келар эди.

Жумладан, Жиноят кодексининг 116-моддасида касб юзасидан ўз вазифаларини бажармаслик ёки лозим даражада бажармаслик учун жавобгарликни назарда тутиб, бундай жавобгарлик фақатгина баданга ўртача оғир шикаст, оғир шикаст, одамнинг ўлими каби оқибатлар келиб чиққан ҳолдагина юзага келади. Бунда ОИВ инфекциясини юқтириш ҳолатининг ўзини, оқибатда ўлим юз бермаган бўлса, жавобгарлик учун асос бўлувчи оқибатлар сирасига киритиш мумкин эмас.

Шу сабабли, 2010 йил 24 май куни Қонун қабул қилиниб, Жиноят кодексининг 113-моддаси шахснинг касб юзасидан ўз вазифаларини бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги оқибатида бошқа шахсга ОИВ касаллиги/ОИТСни юқтириши учун олти ойгача қамоқ ёки беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш тарзидаги жавобгарликни назарда тутувчи бешинчи қисм билан тўлдирилди.

Мазкур норма ОИВ касаллигининг тарқалишига қарши курашиш борасида амалга оширилаётган чораларнинг самарадорлигини ва тиббиёт ходимларининг ушбу касалликнинг олдини олиш қоидаларига қатъий риоя этиши учун масъулиятини оширишга қаратилган.

Жиноят кодекси 113-моддасининг янги таҳририда "ОИТС касаллиги" термини ўрнига "ОИВ касаллиги/ОИТС" терминидан фойдаланганлиги сабабли худди шу Қонун билан Жиноят кодексининг 66^{1}-моддаси, Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 57-59-моддаларида ҳам шу каби ўзгартишлар амалга оширилиб, "Одамнинг иммунитет танқислиги вируси билан касалланишининг (ОИВ касаллигининг) олдини олиш тўғрисида"ги Қонунга тузатишлар киритилди.

Мамлакатимизда болаларнинг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш, вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш тизимини мустаҳкамлаш, ота-оналарнинг ўсиб келаётган авлод учун масъулиятини ошириш борасида кўрилаётган чоралар алоҳида эътиборга сазовор.

Амалга оширилаётган чоралар натижасида республикада вояга етмаганлар ўртасида жиноятчиликнинг камайиш тенденцияси кузатилмоқда. 2000 йилга нисбатан ўтган йилда болалар жиноятчилиги 19,8 фоизга, жиноят содир этишда иштирок этган вояга етмаганлар сони 12,2 фоизга камайди.

Айни вақтда вояга етмаганлар томонидан маъмурий ҳуқуқбузарликлар содир этиш ҳоллари кўпайди.

Вояга етмаганларнинг ҳуқуқбузарликлар содир этишига имкон бераётган шарт-шароитларнинг

(Давоми. Боши 1-бетда).

таҳлили шуни кўрсатдики, кўп ҳолларда бунга уларнинг тунги вақтда турли кўнгилочар масканларда назоратсиз юришлари ва аксарият ҳолларда бу ерда спиртли ичимликлар истеъмол қилишлари омил бўлмоқда.

Вояга етмаганларнинг бўш вақтларини бу тариқа ўтказишларига кўнгилочар масканларнинг раҳбарлари ва бошқа масъул ходимларнинг тунги вақтда мазкур муассасаларда вояга етмаганни ота-онасининг ёки уларнинг ўрнини босувчи шахснинг кузатувисиз ҳозир бўлишига йўл қўйганлиги учун жавобгарлиги белгиланмаганлиги асосий сабаблардан бири бўлмоқда.

Шуни инобатга олиб, жорий йилнинг 17 май куни "Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Қонун қабул қилинди.

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс ресторанлар, кафелар, барлар, клублар, дискотекалар, кинотеатрлар, компьютер заллари, Интернет тармоғидан фойдаланиш хизматларини кўрсатиш учун жиҳозланган хоналар ёки бошқа кўнгил очиш (дам олиш) жойларида вояга етмаган шахснинг тунги вақтда ота-онасидан бири ёки унинг ўрнини босувчи шахснинг кузатувисиз бўлишига йўл қўйганлик учун мазкур жойларнинг раҳбарлари ёхуд бошқа масъул шахсларнинг жавобгарлигини назарда тутувчи янги 188^{2}-модда билан тўлдирилди.

Мазкур ҳуқуқбузарлик субъекти сифатида кўнгил очиш (дам олиш) жойларининг раҳбарларидан ташқари, бундай жойларда тегишли фармойиш, меҳнат шартномаси, вазифалар тақсимоти билан ёхуд эгаллаб турган хизмат мавқеи туфайли кўнгил очиш (дам олиш) жойларида аҳолига хизмат кўрсатиш қоидаларига ёки мижозларнинг кириб-чиқиш тартибига риоя қилинишини таъминлаш учун жавобгарлик юкланган бошқа масъул шахсларни ҳисоблаш керак.

Ушбу ҳуқуқбузарликни содир этганлик учун суд айбдор шахсларга энг кам иш ҳақининг ўн бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима турдаги маъмурий жазо чорасини белгилаши мумкин.

Шуни назарда тутиш лозимки, киритилган нормани тўғри қўллаш учун "Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонун, яъни 3-моддасидаги ота-онанинг ўрнини босувчи шахслар деганда қонунда белгиланган тартибда болага нисбатан ота-оналик ҳуқуқини амалга оширувчи ва ота-оналик мажбуриятларини бажарувчи, лекин боланинг ота-онаси бўлмаган шахслар (фарзандликка олувчилар, васийлар ва ҳомийлар) тушунилиши кераклиги ҳақидаги қоидалардан келиб чиқиш зарур.

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 188^{2}-моддасида кўрсатилган бошқа кўнгил очиш (дам олиш) жойларига кафетерийлар, ошхоналар, чойхоналар, буфетлар каби умумий овқатланиш жойлари, шунингдек театрлар, концерт заллари, ўйинхоналар, биллиардхоналар ва бошқа шу каби жойларни киритиш лозим.

Ушбу моддада қўлланиладиган тунги вақтни аниқлаш учун Меҳнат кодексининг 122-моддасига мурожаат қиламиз, унга кўра соат 22-00 дан то соат 6-00 гача бўлган вақт тунги деб ҳисобланади.

Бундан ташқари, Олий Мажлис Қонунчилик палатасига болаларнинг ҳимоясига оид қонун ҳужжатларини такомиллаштириш, вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш тизимидаги органлар ва муассасаларнинг масъулиятини ошириш, болаларнинг девиант (яъни жамиятда эътироф этилган ҳуқуқий ва ахлоқий нормаларига зид бўлган) хулқ-атворини эрта аниқлаш ва бартараф этиш борасидаги тадбирлар самарадорлигини кескин яхшилашга қаратилган "Вояга етмаганларнинг назоратсизлиги ва ҳуқуқбузарликларининг олдини олиш тўғрисида"ги Қонун лойиҳаси киритилган.

Таъкидлаш жоизки, вояга етмаганларнинг назоратсизлиги ва ҳуқуқбузарликларининг олдини олиш масалалари ҳукуматнинг алоҳида қарорлари, алоқадор вазирликлар ва идораларнинг идоравий ҳужжатлари билан тартибга солинган, бу эса ўз навбатида мазкур муаммоларни ҳал қилишга мутасадди бўлган идоралар фаолиятини мувофиқлаштириш ва иш самарадорлигини оширишга етарли имкон бермаяпти.

Ишлаб чиқилган лойиҳада эса вояга етмаганларнинг назоратсизлиги ва ҳуқуқбузарликларини профилактика қилиш тизимидаги идоралар ва муассасалар, улар фаолиятининг асосий йўналишлари, вазифалари ҳамда ваколатлари пухта ва комплекс тарзда белгиланган. Унда ижтимоий жиҳатдан хавфли аҳволда бўлган вояга етмаганлар ва оилалар билан профилактика ишини олиб бориш тартиби, вояга етмаганларни ихтисослаштирилган ўқув-тарбия муассасалари ва вояга етмаганларга ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш марказларига жойлаштириш асослари ҳамда бошқа масалалар мустаҳкамланган.

Сизларга маълумки, болаларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида республикамиз томонидан 2008 йилда Ишга қабул қилиш учун энг кичик ёш тўғрисидаги Конвенция ҳамда Болалар меҳнатининг оғир шаклларини тақиқлаш ва йўқ қилишга доир шошилинч чоралар тўғрисидаги Конвенциялар ратификация қилинган.

Халқаро Меҳнат Ташкилотининг мазкур конвенцияларини миллий қонунчиликка сингдириш, болаларнинг ҳаёти, соғлиғининг муҳофаза қилиниши ва ота-оналар ҳамда бошқа шахсларнинг суиистеъмолликларидан ҳимоя қилинишига бўлган ҳуқуқларининг рўёбга чиқарилишини таъминлаш учун 2009 йилнинг декабрь ойида қатор қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритилган.

Хусусан, 2009 йил 21 декабрь куни "Вояга етмаган шахсларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Қонунга мувофиқ Кодекснинг 49-моддаси вояга етмаганларнинг меҳнати ва меҳнатини муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун мансабдор шахсга оғирроқ жазо қўллашни назарда тутувчи янги норма билан тўлдирилди.

Бундан ташқари, вояга етмаган шахс меҳнатидан унинг соғлиғи, хавфсизлиги ёки ахлоқ-одобига зиён етказиши мумкин бўлган ишларда фойдаланишда айбдор шахслар Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексга янги киритилган 49^{1}-модда бўйича жавобгарликка тортиладилар.

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 51-моддасига киритилган ўзгартишлар асосида вояга етмаган шахсни меҳнатга маъмурий тарзда мажбурлаш учун жазо чоралари кучайтирилди.

Агар меҳнатга бирон бир шаклда маъмурий тарзда мажбурлаш энг кам иш ҳақининг бир бараваридан уч бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлса, вояга етмаган шахсга нисбатан содир этилган худди шундай ҳуқуқбузарлик учун энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солинади.

2009 йил 24 декабрдаги Қонун билан Меҳнат кодекси ва "Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонунга ўзгартишлар киритилиб, шахсни ишга қабул қилиш мумкин бўлган энг кичик ёш чегараси кўтарилди.

Эндиликда ишга қабул қилишга фақатгина ўн олти ёшдан йўл қўйилади.

Айни пайтда, агар умумтаълим мактаблари, ўрта махсус, касб-ҳунар ўқув юртларининг ўқувчилари ўн беш ёшга тўлган бўлса, ўқишдан бўш вақтида ота-онасидан бирининг ёки ота-онасининг ўрнини босувчи шахслардан бирининг ёзма розилиги билан соғлиғига ҳамда маънавий ва ахлоқий камол топишига зиён етказмайдиган, таълим олиш жараёнини бузмайдиган енгил ишни бажариши учун ишга қабул қилиниши мумкин.

Мазкур Қонун қабул қилингунга қадар ўқувчиларни ишга қабул қилишга ўн тўрт ёшга тўлгандан кейин йўл қўйилар эди.

Эътиборингизга ҳавола қилмоқчи бўлган яна бир ҳужжат фуқароларнинг соғлиғини сақлаш, бу соҳада инсон ҳуқуқларининг кафолатларини таъминлаш масалаларига тааллуқлидир.

Жумладан, прокуратура органлари томонидан фуқароларнинг соғлиғини сақлаш тўғрисидаги қонунчилик ижроси аҳволи текширилди.

Текшириш давомида хусусий тиббиёт амалиёт билан шуғулланувчи жисмоний шахслар томонидан тиббий хизматлар кўрсатиш тартибига оид қонун ҳужжатларининг жиддий бузилиши ҳолатлари аниқланди.

Ўрганиш кўрсатдики, хусусий тиббиёт амалиёти билан шуғулланишга лицензияга эга бўлган 1.187 нафар жисмоний шахсдан ҳақиқатан 581 нафаригина ўз фаолиятини амалга ошириб келган.

Бунда, хусусий равишда ишловчи шифокорларнинг аксарияти даволаш жараёни стандартлари, санитария ва гигиена қоидалари, асбобларни стерилизация қилиш ва ишлатилган тиббий буюмларни утилизация қилиш бўйича талабларга риоя этмаган ҳолда тиббиёт хизматларини кўрсатиб келган.

Санитария қоидалари ва нормаларига кўра, хусусий тиббиёт амалиёт билан шуғулланувчи 542 нафар шифокор (581 нафаридан) фаолият тури бўйича махсус ўргатилган тиббиёт ходимлари билан тўлдирилган стерилизация қилиш бўлинмаларига эга бўлиши лозим эди, бу эса фақатгина юридик шахс шароитида ташкил этилиши мумкин.

Ушбу ҳолатларни инобатга олиб, фуқароларнинг соғлиғини сақлашга доир ҳуқуқларининг кафолатланишини таъминлаш мақсадида 2010 йил 19 май куни "Фуқаролар соғлиғини сақлаш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 10 ва 11-моддаларига ўзгартишлар киритиш ҳақида"ги Қонун қабул қилинди.

Киритилган тузатишларга кўра, жисмоний шахслар томонидан хусусий тиббиёт фаолияти билан шуғулланилишига йўл қўйилмайди.

Ҳозирги вақтда мамлакат парламентида яна бир ҳужжат – "Дафн этиш ва дафн иши тўғрисида"ги Қонун лойиҳаси кўриб чиқилмоқда.

Мазкур лойиҳанинг ишлаб чиқилишидан олдин прокуратура органлари томонидан маҳаллий ҳокимият органлари фаолиятида текшириш ўтказилиб, унда қабристонларни сақлаш ва ободонлаштириш ишига хўжасизларча ва масъулиятсизлик билан қараш, фуқаролар томонидан келгусида қабрлар солиш учун ер участкаларини ўзбошимчалик билан эгаллаш, қабристонларни ташкил қилиш мақсадида маданий-мемориал комплексларининг фондларидан ерларни ноқонуний ажратиш ҳолатлари аниқланган, қабристонларни ободонлаштиришга ажратилган бюджет маблағларининг талон-торож қилиниши ва мақсадсиз ишлатилиши ҳоллари фош этилган.

Мазкур соҳада бундай аҳволнинг юзага келишининг сабабларидан бири – ҳозирги замон талабларига жавоб берадиган, дафн этиш ва дафн иши масалаларини тартибга солувчи қонунчилик актининг мавжуд эмаслигидир.

Кўп конфессионал жамиятимиз ҳаётининг бу муҳим соҳасидаги ҳуқуқий муносабатларни тартибга солиш мақсадида "Дафн этиш ва дафн иши тўғрисида"ги Қонун лойиҳаси ишлаб чиқилган.

Лойиҳада асосий тушунчаларнинг таърифини белгилаш, марҳумнинг муносиб равишда дафн этилиши кафолатларини мустаҳкамлаш, дафн этиш жойлари ва дафн ишини ташкил қилиш борасидаги муносабатларни, шунингдек бошқа ҳуқуқий жиҳатларни тартибга солиш кўзда тутилган.

Хусусан, унда вафот этганидан кейин жасадига ҳурматни ўрнига қўйган ҳолда муносабатда бўлиш юзасидан шахснинг ҳаётлик чоғида хоҳиш билдириши ва бошқа ҳуқуқлари белгиланган, дафн этиш жойларини, қабртошларни, панжаралар ва бошқа ашёларни таҳқирлаш ёки вайрон қилиш, шунингдек жасадни таҳқир этишга тақиқ ўрнатилган.

Қонун лойиҳасининг алоҳида қоидалари билан дафн этиш жойларини ташкил этиш, бу жойлар учун санитария-гигиена ва экологик нормаларига мувофиқ ер майдонини танлаш ҳамда ажратиш масалалари тартибга солинган, уларни сақлаш ва ободонлаштириш бўйича талаблар белгиланган.

"Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонун лойиҳаси чет эл давлатларининг ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлари билан жиноят ишлари бўйича ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш масалаларида халқаро ҳамкорликни ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солинишини такомиллаштиришга қаратилган.

Ҳозирги вақтда жиноят-процессуал қонунида чет эл давлатлар муассасалари билан ўзаро муносабатда бўлиш, айбланувчиларни ушлаб бериш ва жиноий таъқиб қилишга оид фақатгина айрим умумий нормалар мавжуд.

Ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш ҳақидаги сўровларни юборишда миллий органлар ваколатларининг аниқ белгиланиши, чет эл давлат ҳудудида олинган далилларнинг юридик кучи, Ўзбекистон Республикасида ушланган жиноятчиларни бериш тўғрисидаги сўровларни бажариш тартиби, ҳамкорликни амалга оширишда ўзаро келишув тамойили каби махсус масалалар бўйича нормаларнинг мавжуд эмаслиги эса ягона тергов-суд амалиётининг шаклланишига тўсқинлик қилмоқда.

Шу билан бирга, халқаро ҳуқуқ тамойиллари ва нормалари, қоида тариқасида, умумий характерга эга бўлиб, халқаро ҳамкорлик борасида муҳим аҳамиятга молик бўлган миллий жиноят-процессуал қонун ҳужжатларининг қоидаларини бутунлай алмаштира олмайди.

Шу муносабат билан, халқаро ҳамкорликни амалга ошириш ва жиноят ишлари бўйича ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш учун амалиётчи ходимларга зарур бўлган ҳуқуқий базани такомиллаштириш мақсадида Бош прокуратура томонидан тегишли Қонун лойиҳаси ишлаб чиқилиб, Жиноят-процессуал кодексини янги боб билан тўлдириш таклиф этилмоқда.

Янги бобда чет эл давлатга процессуал ҳаракатларни бажариш, унинг ҳудудида бўлган шахсни ушлаб бериш, жиноий таъқибни амалга ошириш учун жиноят иши материалларини юбориш тўғрисида сўровлар юбориш, шунингдек чет эл давлатлар муассасаларининг бундай сўровларини Ўзбекистон Республикасида бажариш тартиби каби масалаларни ва бошқа қоидаларни батафсил тартибга солиш назарда тутилади.

Тез кунларда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг муҳокамасига Ўзбекистон Республикасининг давлат рамзлари ҳақидаги қонунчиликни такомиллаштиришга йўналтирилган қонун лойиҳасининг киритилиши кутилмоқда.

Асосий Қонунимизнинг 5-моддасида акс эттирилган Ўзбекистон Республикасининг давлат рамзлари – байроқ, герб, мадҳия ҳам давлат суверенитети, миллатнинг бирлиги, унинг ўтмиши ва келажагининг рамзи, ҳам миллий ифтихордир.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти биноси, дипломатик ва консуллик муассасалари олдида Ўзбекистон Республикаси давлат байроғининг ҳилпираб туриши ёки давлатлар раҳбарларининг расмий ташрифлари давомида, шунингдек спортчиларимизнинг халқаро майдондаги ғалабалари шарафига ёхуд бошқа тантаналарда давлат мадҳиясининг янграши ҳар бир кишида миллий ғурур ҳиссини уйғотади.

Шу боис, барчамиз давлатнинг бу тимсолларини ёдда тутишимиз, сақлашимиз ва ҳурматсизлик кўринишларидан муҳофаза қилишимиз шарт.

Шуларни инобатга олиб, "Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тўғрисида", "Ўзбекистон Республикаси Давлат герби тўғрисида" ва "Ўзбекистон Республикасининг Давлат мадҳияси тўғрисида"ги қонунларга давлат рамзларининг тижорат мақсадида ишлатилишига чек қўйишга, шунингдек давлат рамзлари ҳақидаги қонунчилик талабларини бузганлик учун жавобгарликни мустаҳкамлашга қаратилган ўзгартиш ва қўшимчалар киритилмоқда.

Шунингдек, лойиҳада байроқнинг кўтарилиши, герб тасвирининг ўрнатиб қўйилиши ҳамда мадҳиянинг ижро этилиши ҳолатларига аниқлик киритилмоқда.

Бундан ташқари, одам бир-бирини кўрганда ўзаро ҳурмат-эҳтиромини изҳор қилиши, қўлини кўксига қўйиб, ҳол-аҳвол сўрашиши авлод-аждодларимиздан ўтиб келаётган ўзбекларга хос одат, анъана ҳисобланади. Шуни инобатга олиб, "Ўзбекистон Республикасининг Давлат мадҳияси тўғрисида"ги Қонуннинг давлат мадҳияси оммавий тадбирда ижро этилаётганда ўнг қўлни кўксига қўйиш ҳақидаги қоида билан тўлдирилишида бу азалий одатларимизнинг унга сингдирилишининг бир кўринишидир.

Фуқароларнинг ватанпарварлик ҳис-туйғуларидан ўз манфаати учун фойдаланишнинг олдини олиш мақсадида давлат рамзлари (байроқ ва герб) тасвирларидан товарларни (ишларни, хизматларни) ўтказиш учун тижорат мақсадларида фойдаланиш, шунингдек уларнинг элементларини нодавлат ташкилотларнинг ҳужжатлари реквизитлари ёки реклама материалларига қўшишга тақиқ солинмоқда.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексини давлат рамзлари тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун жавобгарликни белгиловчи 203^{1}-модда билан тўлдириш таклиф қилинмоқда.

Шунингдек, йўл ҳаракати қоидаларини бузганлик учун жавобгарликни такомиллаштиришга йўналтирилган, инсонларнинг хавфсизлигини сезиларли даражада пасайтирадиган ва кўпинча жиддий йўл-транспорт ҳодисаларига олиб келадиган кўпол қоидабузарликлар содир этадиган транспорт воситалари ҳайдовчилари ва йўл ҳаракатининг бошқа иштирокчиларига нисбатан маъмурий жавобгарликни кучайтиришга қаратилган қонун лойиҳаси ҳам ишлаб чиқилмоқда.

Суд-экспертлик фаолиятининг норматив-ҳуқуқий базасини такомиллаштиришга қаратилган кейинги ҳужжат – жорий йилнинг 1 июнь куни қабул қилинган "Суд экспертизаси тўғрисида"ги Қонундир.

Бундан аввал Ўзбекистон қонунчилигида суд экспертизаси соҳасидаги муносабатларни тартибга солувчи ва бундай фаолиятнинг асосларини белгиловчи ягона норматив-ҳуқуқий ҳужжат мавжуд бўлмаган. Фақатгина суд экспертизасини тайинлаш ва ўтказиш масалалари процессуал қонунларда акс эттирилган.

Қабул қилинган Қонунда амалий жиҳатдан долзарб бўлган суд-экспертлик фаолиятининг тушунчаси, унинг принциплари билан боғлиқ масалалари ёритилган, бундай фаолиятнинг барча томонлари тартибга солинган.

Жумладан, унда "суд экспертизаси", "суд-экспертлик фаолияти", "суд эксперти" тушунчаларига илк бор таъриф берилган, суд-экспертлик фаолиятининг тамойиллари, хусусан, қонунийлик, инсон ҳуқуқ ва эркинликларига риоя этилиши, суд экспертининг мустақиллиги, холислик, ҳар томонламалик ва тўлиқлик мустаҳкамланган. Шунингдек, суд экспертининг ҳуқуқий мақоми белгиланиб, суд экспертизасининг турлари (қўшимча, қайта, комплекс, комиссиявий) тартибга солинган.

Тўхталиб ўтмоқчи бўлган яна бир қонун ички ишлар органлари ходимларининг ижтимоий ҳимоясини таъминлашга тегишлидир.

Жиноятчиликка қарши курашиш билан шуғулланувчи ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг иши алоҳида хусусиятга эга бўлиб, кўпинча ходимларнинг ҳаётини хавф-хатарга солиш билан боғлиқдир.

Шу боис, давлат томонидан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимларини ҳимоя қилиш, уларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш, ҳаёти ва соғлиғини суғурталашга қаратилган алоҳида чоралар кўрилмоқда.

Жумладан, пенсия ва солиқ қонун ҳужжатлари нормалари билан хизмат бурчларини бажаришда вафот этган ички ишлар органлари ҳарбий хизматчиларининг оилалари учун даромад солиғи солишдан қисман ва мулк солиғидан тўлиқ озод қилиниши билан боғлиқ имтиёзлар, шунингдек пенсияларга устама ҳақлар белгиланган эди.

Бироқ, кўрсатилган имтиёзлар ички ишлар органлари ходимларининг барча тоифаларига эмас, балки фақатгина ҳарбий хизматчиларига доир бўлган. Айни пайтда, мустақиллик даври мобайнида хизмат вазифаларини бажаришда вафот этган ички ишлар органлари, шу жумладан, ҳарбий хизматчилар бўлмаган ходимларининг сони оз эмас.

Бир хил шароитлардаги хизматни ўташда, шу жумладан жанговар вазифаларни бажаришда вафот этган ички ишлар органлари ходимларининг оилалари учун имтиёзлар беришда бундай чегараланиш ижтимоий адолат тамойилига бироз мувофиқ эмас эди.

Шу муносабат билан 2010 йил 20 май куни қабул қилинган қонун билан Ўзбекистон Республикаси "Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида"ги Қонунининг 28-моддаси ҳамда Солиқ кодексининг 180 ва 275-моддаларига ўзгартишлар киритилди.

Ушбу моддаларнинг янги таҳририга мувофиқ ички ишлар органларининг ҳарбий хизматчилари учун белгиланган пенсия ва солиқ имтиёзлари эндиликда хизмат вазифаларни бажаришда вафот этган ички ишлар органлари ходимларининг оила аъзоларига ҳам татбиқ этилади.

Ўзбекистонда изчил ривожланаётган солиқ-бюджет сиёсати 2009 йил 30 декабрь куни "Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонуннинг қабул қилинишини белгилаб қўйиб, унинг 130 тага яқин моддалари ўзгартирилди. Бунда, кодекснинг 6 та моддаси 2010 йилги солиқ-бюджет сиёсатининг асосий йўналишлари билан боғлиқ бўлса, қолганлари кодекснинг бевосита амал қилишини таъминлаш, унинг алоҳида нормаларидаги ноаниқликларни ва фарқ қиладиган қоидаларни бартараф этиш заруратидан келиб чиққандир.

Масалан, Солиқ кодексининг 62-моддасига киритилган тузатишлар солиқлар бўйича қарзни ундириш тартибини такомиллаштиришга йўналтирилган. Жумладан, солиқ қарзини мажбурий ундириш чоралари жисмоний шахсларга нисбатан фақат суд тартибида қўлланилиши ҳақидаги қоидадан якка тартибдаги тадбиркорлар чиқариб ташланди. Бундан буён якка тартибдаги тадбиркорларга илгари фақат юридик шахсларга нисбатан қўлланилган чоралар татбиқ этилади, яъни инкассо топшириқномаларини тақдим этиш ва ундирувни солиқ тўловчига унинг дебиторлари ўтказиши лозим бўлган суммаларга қаратишдир.

Солиқ мажбуриятларини бажаришдан бош тортаётган солиқ тўловчи – юридик шахсларга нисбатан солиқ қарзини ундириш чораларининг ўз вақтида қўлланилишини таъминлаш учун Солиқ кодексининг 96-моддасига қўшимча киритилди. Хусусан, давлат солиқ хизмати органларига қуйидаги ҳолларда солиқ тўловчининг банклардаги ҳисобварақлари бўйича операцияларини тўхтатиб туриш ваколати берилди: солиқ ва (ёки) молиявий ҳисобот уни тақдим этишнинг белгиланган муддати тугаганидан кейин ўн беш кун ичида солиқ тўловчи – юридик шахс томонидан тақдим этилмаганда, шунингдек солиқ тўловчи – юридик шахс кўрсатилган манзилда бўлмаганда.

Шундай қилиб, биз қонунчиликдаги суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ қилиш билан боғлик сўнгги ўзгартишларга қисқа шарҳ беришга ҳаракат қилдик.

Сўзсиз, бу ўзгартишларнинг барчаси қонунчиликни, ҳуқуқни қўллаш амалиётини янада такомиллаштиришга ва шу билан фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, жамият ва давлат манфаатларини таъминлашга йўналтирилгандир.

Давлатимиз раҳбари Ислом Абдуғаниевич Каримов таъкидлаганидек, "агарки, биз иқтисодий ва социал соҳани ислоҳ этиш жараёнларини ижтимоий-сиёсий ва суд-ҳуқуқ тизимини мунтазам янгилаб бориш жараёнлари билан ўзаро аниқ ва чуқур, узвий боғлиқ ҳолда амалга оширишни таъминламас эканмиз, мамлакатимизни модернизация қилиш борасида белгилаб олган юксак марраларимизга эриша олмаймиз".

Рашитжон ҚОДИРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори.

МАКТАБ ЯРМАРКАСИГА МАРҲАМАТ!

Тошкентда "Ўзбекенгилсаноат" давлат акциядорлик компанияси томонидан ташкил қилинган умумтаълим мактаблари, академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари ўқувчилари учун ихтисослашган кийимлар ярмаркаси очилди.

Ярмарканинг очилишида Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими маркази, "Ўзулгуржисавдоинвест" уюшмаси таркибига кирувчи компаниялар вакиллари, мактаблар, лицей ва коллежлар раҳбарлари, шунингдек, ўқувчилар ва уларнинг ота-оналари иштирок этди.

Ярмаркада "Муштарий Int" акциядорлик жамияти, "Мурувват текс", "Коттон роад" қўшма корхоналари ва "Ўзбекенгилсаноат" давлат акциядорлик компанияси таркибига кирувчи бошқа турли мулкчилик шаклидаги 20 дан ортиқ корхона ўз маҳсулотлари билан қатнашмоқда. Унда асосан умумтаълим мактаблари, академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари ўқувчилари формаси, болалар ва ўсмирлар учун спорт кийимлари, шунингдек, пойабзаллар намойиш қилинмоқда.

Бундан ташқари, ярмарка доирасида "Dong San Int" Ўзбекистон-Жанубий Корея компанияси томонидан ишлаб чиқарилаётган спорт ва мактаб товарларининг ҳам тақдимоти бўлиб ўтди.

Ярмарка 10 сентябргача давом этади. Унда тайёр маҳсулотлар етказиб бериш бўйича кўплаб шартномалар имзоланиши кутилмоқда.

ЎзА.

СОҒЛОМ ОНА – СОҒЛОМ БОЛА

Мустақилликнинг дастлабки кунлариданоқ мамлакатимизда соғлом ва баркамол авлодни вояга етказиш масаласига катта эътибор бериб келинмоқда. Республика Президенти ташаббуси билан мамлакатда биринчи юксак мукофот – "Соғлом авлод учун" ордени таъсис этилганлигида ҳам чуқур маъно бор.

Сўнгги йилларда соғлиқни сақлаш тизимида амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотларда оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш, комил инсонни тарбиялаш масаласига устуворлик берилган. Зеро, соғлом авлодгина мамлакат истиқболини ва келгуси тараққиётини таъминловчи асосий кучдир. Нафақат йирик муассасалар ёки вилоят ва туман марказларида, балки энг чекка қишлоқларда ҳам ёш авлод тарбиясига алоҳида эътибор берилаётганининг боиси шунда. Хусусан, "Саломатлик", "Аёллар ва болалар соғлигини мустаҳкамлаш" дастурлари доирасида қишлоқ врачлик пунктларида профилактика ишлари амалга оширилиб, аҳоли, жумладан, оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш учун барча чора-тадбирлар кўрилмоқда.

ШИФО ИСТАСАНГИЗ «ХОНОБОД» ЯҚИН

Зангиота туманидаги Хонобод қишлоқ врачлик пункти шифокорлари 22 мингдан ортиқ аҳолига тиббий хизмат кўрсатмоқда.

– Бугун мамлакатимизда соғлиқни сақлаш тизимида амалга оширилаётган ислоҳотлар ҳақида гап борар экан, мен қуйидагиларни алоҳида таъкидламоқчиман, – дейди қишлоқ врачлик пункти мудираси Хосиятхон Бозорова. – Биринчидан, республикамиздаги тиббиёт масканларининг кўпи янгидан барпо этилди ва тўла реконструкция қилинди. Иккинчидан, уларни замонавий тиббий асбоб-ускуна ҳамда малакали врач, ҳамшира ва бошқа мутахассислар билан таъминлаш масаласига устувор вазифа сифатида қаралмоқда. Бугун чекка қишлоқлардаги шифохоналарда ҳам мураккаб тиббий муолажалар амалга оширилаётир. Энг муҳими – аҳоли бу ислоҳотларнинг мазмун-моҳиятини тушуниб етмоқда.

Буни Хонобод врачлик пункти мисолида таҳлил қилиб кўрайлик. 22 мингдан ортиқ аҳоли ҳақида зарур маълумотлар тўпланган. Уларнинг 5 минг 200 нафардан ортиғи туғиш ёшидаги аёллар, 5 минг 100 нафардан ортиғи 15 ёшгача бўлган болалар ва ўсмирлар. Бир ёшгача бўлган 350 бола алоҳида рўйхатга олинган. Уларга 10 нафар умумий амалиёт шифокори ва 37 нафар ўрта тиббиёт ходими малакали хизмат кўрсатмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, қишлоқ врачлик пунктида тиббиёт ходимлари томонидан нафақат тиббий хизмат кўрсатилади, балки турли таҳлилий ва профилактика ишлари ҳам амалга оширилиб келинмоқда.

Биз ўтказилаётган тиббий таҳлил жараёнида аҳоли ўртасида қайси касалликлар тез-тез учраётганини, ҳудудимизга хос бўлган айрим муаммоларни ўрганишга алоҳида эътибор қаратмоқдамиз. Масалан, ўтаётган йил давомида туғиш ёшидаги аёллар икки карра тўлиқ тиббий кўрикдан ўтказилди. 1200 нафарга яқин 3 ёшгача бўлган болаларнинг саломатлиги ўрганилди. Кўриклар давомида аниқланган касалликларнинг олдини олиш ҳамда аҳоли ўртасида тиббий саводхонликни оширишга доир суҳбатлар, учрашувлар ҳам ташкил этилди.

Маълумки, соғлом фарзанд соғлом онадан туғилади. Шу боис пунктимиз шифокорлари оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш масаласига алоҳида масъулият билан ёндошадилар. Биз бу борада ҳаракатларимизни "Соғлом она – соғлом бола" шиори остида олиб бормоқдамиз. Ҳудудимиздаги 5260 нафар туғиш ёшидаги аёллар бор. Улар мунтазам тиббий кўрикдан ўтказиб турилади. Бу эса мавжуд касалликларни илк босқичида аниқлаш ва ўз вақтида олдини олиш имконини бермоқда.

Шу ўринда муассасада амалга оширилаётган яна бир саъй-ҳаракатни алоҳида таъкидлаш жоиз. Шифокорлар нафақат касалликларни аниқлаш ва даволаш, айни пайтда соғлом фарзанд дунёга келтириш учун масалалар юзасидан тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар. Маҳалла ва ўқув юртларида "Она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш – бурчимиз", "Соғлом авлодни шакллантириш", "Саломатлик – инсоннинг энг бебаҳо бойлиги, уни асраб-авайлаш ўз қўлимизда" мавзуларида суҳбатлар ўтказилмоқда. Тиббий кўриклар ташкил этилмоқда.

Албатта, аҳолига бундай кенг кўламда малакали тиббий хизмат кўрсатиш учун биринчи галда шифокорлар тажрибаси, айни вақтда замонавий тиббий асбоб-ускуналар ҳам муҳим аҳамиятга эгадир. Яқинда Япония гранти учун ўтказилган кўрикда ғолиб чиққан шифо масканимиз 54 турдаги энг замонавий тиббий асбоб-ускуналарни қабул қилиб олди. Тиббиёт ходимларининг бир гуруҳи махсус ўқув курсларига малака ошириш учун юборилди.

Юлдузхон МУҲИДДИНОВА,
"Тошкент ҳақиқати" мухбири.

ХХI аср ва ДУНЁ

ДЭВИД КЕЛЛИ ЎЗ ЖОНИГА ҚАСД ҚИЛГАНМИДИ?

Ҳарбий эксперт Дэвид Келли етти йил муқаддам, аниқроғи 2003 йилда, парламентда сўзга чиқишига бир неча кун қолганда тўсатдан вафот этганди.

У ВВС радиостанцияси билан бош вазир Тони Блэр маъмурияти ўртасида юзага келган жанжални ҳал этишга ёрдам бериши лозим эди. ВВС Тони Блэрни Ироқнинг ҳарбий қудрати тўғрисидаги маърузага британ қўшинларини Ироққа киритиш имконини берувчи уйдирмаларни босим ўтказиб киритганликда айблади. Бунда агентлик аноним манба ахборотидан фойдаланган. Аниқланишича, ўша аноним манба Дэвид Келли бўлган.

Ўша пайтда Келли ўз жонига қасд қилган деган хулосага келинди. Уни вена томирлари қирқилган ҳолда ўрмондан топишган. Келли оғриқни қолдирадиган ўнлаб дона таблеткаларни ҳам ютган экан. Шундан сўнг "Келли иши" аста-секин унутила бошлади. Орадан етти йил ўтиб бу "иш" нега яна матбуотда пайдо бўлгани ҳозирча тушунарсиз.

Mail on Sunday газетасининг ёзишича, Давлат хавфсизлик қўмитасининг собиқ агенти, ҳозир Буюк Британияда яшаётган Борис Карпчиков ҳарбий эксперт Дэвид Келлининг ўлимида Қўшма қиролликнинг қўли борлигини маълум қилди. Унинг гапига қараганда, британ разведкаси ходими Питер Ивретт Келли ўлдирилган деган фикрни айтган.

УЧУВЧИСИЗ ҚИРУВЧИЛАР

Американинг учувчисиз қирувчи самолётлари шимоли-ғарбий Покистонда иккита ракета зарбаси билан 12 жангарини йўқ қилди.

Associated Press тарқатган хабарга кўра, биринчи зарба Жанубий Вазиристон музофотидаги Шактой чегара қишлоғига қаратилди. Нишонга отилган тўртта ракетадан сўнгги отишмада беш жангари ўлдирилди, тўрт нафари жароҳатланди.

Кейинроқ қилинган ҳужумда Шимолий Вазиристон музофотининг бош шаҳри Мирон Шоҳ яқинидаги Тайпи қишлоғига иккита ракета билан зарба берилди. Натижада етти жангари йўқ қилинди.

Агентликнинг таъкидлашига қараганда, бир кун аввал Жанубий Вазиристонда жангариларнинг бошпанаси вайрон қилинган. Разведка маълумотларига кўра, у ерда жангарилар томонида туриб жанг қилаётган кўпгина чет элликлар бўлишган. Шу зарба натижасида 16 киши, жумладан, чет эллик фуқаролар ўлдирилган.

НИГОҲ

ДИН НИҚОБ ЭМАС

Тожикистон халқи ҳамма даврларда кучли диний эътиқоди билан ажралиб турган. Ҳукуматнинг мамлакатдаги вазиятни назорат қилишга қодир эмаслиги сабабли турли экстремистик оқимларга тўлиб кетган бу юрт диний мутаассибларнинг бошпанасига айланиб қолди. Бу ерда кимлар йўқ дейсиз. Салафийлар, "Ҳизб-ут-таҳрир"чилар, таблиғчилар ва яна аллақанча сохта исломий нокаслар...

Таъкидлаш жоизки, аҳолининг асосий қисми ислом тарафдорлари. Қуръони Карим оятларини тўғри талқин ва тарғиб қилишга қодир малакали кадрлар йўқлиги сабабли араб ёзувини ўқиш бўйича у ёки бу даражада саводли кишилар масжидларга мураббий этиб тайинланмоқда. Диний илм-билимдан йироқ бу "чала мулла"лар диний қонун-қоидаларни талқин этишда жиддий хатоларга йўл қўймоқдалар.

Экспертлар Тожикистондаги динга бу қадар кучли ва кенг кўламдаги ружуни мамлакат аҳолисининг бугунги ночор турмуш шароити билан боғламоқдалар. БМТ маълумотларига қараганда, мамлакат аҳолисининг 70 фоиздан кўпроғи камбағалликда ҳаёт кечирмоқда. Ҳамма нарсадан мосуво одамлар дин кўланкалари остидан паноҳ изламоқдалар. Улар мамлакатда аристократлар манфаатига мос тарзда қарор топган тартиб-қоидалардан шуни афзал билмоқдалар. Кузатувчиларнинг фикрига қараганда, кейинги вақтда мамлакатда радикал ислом тарафдорлари жадал кўпайиб бораяпти. Бундан ташқари экстремистик кайфиятдагилар ҳокимият ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари вакилларини ўз сафларига тортишга ҳаракат қилмоқдалар. Ажабланарлиси шундаки, уларнинг бу саъй-ҳаракатлари зое кетмаяпти.

Бугунги кунда Сўғд вилоятида "Ҳизб-ут-таҳрир" диний-экстремистик ташкилот (ДЭТ) уяси очиқдан-очиқ фаолият юритаяпти. Уларнинг мақсади – маҳаллий ёшларни экстремистик мафкурага тайёрлаш ва ўқитиш. Жумладан, Спитамин туманидаги Тўғаёқ қишлоғидаги "Ҳизб-ут-таҳрир" ДЭТ уяси етакчиси Алибек Холбеков бир неча йилдан буён маҳаллий ёшларни ушбу ташкилотнинг тутуруқсиз ақидалари асосида ўқитиб, мамлакат ҳудудида ислом халифалигини қуриш зарурлигини уқтириб келмоқда.

Диний ақидалар Тожикистон Республикасининг чегара тузилмалари ичида ҳам кенг ёйилмоқда. Исфара чегара отрядининг Конибодом чегара заставаси ҳарбий хизматчилари застава раҳбари Фаррух Жамшидов бошчилигида чегара ҳудудида оммавий тарзда ибодат қилишни йўлга қўйганлар. Чегарада хизмат вазифасини бажараётган пайтда пешин намозини ўқишга рухсат бериб қўйилган. Шунингдек, Ашт чегара отрядининг Чилмаҳрам заставаси ҳарбийлари ҳам "ишдан ажралмаган" ҳолда бемалол намоз ўқишмоқда.

Яна бир қизиқ ҳолат. Ашт чегара отряди командири вазифасини вақтинча бажарувчи Мирзодавлат Усмонов ўзига бўйсунувчи аскарларнинг "ҳақ йўлига ўтганларини" қўллаб-қувватламоқда.

Нима ҳам дердик. Ҳадемай, ислом республикалари сафи яна биттага кўпайса ажаб эмас.

Алексей ДОРОХИН.
TAJMIGRANT.COM.

ЖАЛЛОД ЎТТИЗ ЙИЛГА ҚАМАЛДИ

"Пол Пот тузуми бош жаллоди" сифатида дунёга танилган қизил кхмерлар етакчиларидан бири Канг Кек Леу 30 йиллик қамоқ жазосига ҳукм қилинди.

"Голландиялик" лақабли Канг Леу Пол Пот тузуми даврида Туол Сленг қамоқхонаси бошлиғи бўлган. Айнан шу қамоқхонада 20 минг киши, жумладан, аёллар ва болалар аёвсиз ўлдирилган эди. Қамоқхона бошлиғи ҳам маҳбусларни қийнаш ва ўлдиришда бевосита иштирок этган, албатта. Бу ваҳшийликлар коммунистик тузум душманларига қарши кураш ниқоби остида қилинган.

Пол Пот тузуми қулагач, Канг Леу христианликни қабул қилиб, жунглида 20 йил яшириниб юрди. 1999 йили британиялик репортёр уни таниб қолди. Шундан сўнг Туол Сленг қамоқхонасининг собиқ бошлиғи ўз ихтиёри билан полицияга таслим бўлди ва жиноятларни тўла тан олди.

Шундай қилиб, қўлини бегуноҳ одамлар қони билан бўяган 67 ёшли жаллод умрининг қолган қисмини қамоқхонада ўтказадиган бўлди.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди.

САЛОМАТ БЎЛИНГ

ДОРИСИДАН ҲАВОСИ МАЛҲАМ

Вилоятимизда соя-салқин, ҳордиқталабларни оҳанграбодек ўзига чорловчи жойлар кўп. Хусусан, Бўстонлиқни Ўзбекистоннинг Швейцарияси дейишади. Паркент тоғлари ҳақиқий ҳордиқ маскани сифатида ундан қолишмайди. "Тошкент денгизи" атрофидаги қишлоқлар ҳам табиати мафтункор, ҳавоси, суви кишилар дардига дармон бўлувчи хусусиятга эга жойлардан. Вилоят кардиология диспансери шифохонасининг айнан шу ерда жойлашганлиги ҳам бежиз эмас, албатта.

Юрак, қон-томир касалликларини даволашга ихтисослашган бу муассаса бир йўла 90 беморни даволаш имкониятига эга. Шифохонада сўнгги 6 ойда 900 га яқин бемор дардига шифо топди.

Диспансернинг айнан денгиз бўйидалиги, шунингдек, бу ерда малакали шифокорлар меҳнат қилаётгани, аниқ ташхис ва самарали муолажа даволанувчилар ишончини орттирмоқда. Чунончи, сўнгги олти ой давомида олти минг бемор ўз саломатлиги айнан шу ердаги шифокорлар кузатувида бўлишини истаб мурожаат қилди.

Шифохонада бюджет ҳисобидан даволаш билан бирга пуллик хизмат ҳам кенг йўлга қўйилган. Бу эса муассаса фаолиятини кенгайтириб, хизмат сифатини янада оширмоқда. Хусусан, янги тиббий ускуналар билан жиҳозлаш ва бошқа замонавий техникалар билан таъминлашда пуллик хизмат анча қўл келмоқда.

– Шифохонамиз юрак фаолиятини аниқлаб берувчи ускуна билан жиҳозланган, – дейди кардиолог Шоира Каримова. – Бундай ускуна юрак фаолияти қанчалик босимни кўтара олишини белгилаб беради. Ташхис қўйишда унинг аҳамияти жуда катта.

Айни кунда бу ерда 11 шифокор беморлар дардига малҳам бўлмоқда. Шунингдек, 35 ҳамширадан 22 нафари олий тоифали.

– Мен жуда кўп шифохона-ю, оромгоҳларда даволаниб, ҳордиқ чиқарганман, – дейди Мансур Порсихонов. – Аммо, бу ердаги табиий муҳит ва шарт-шароитлар ҳам даволаниб, ҳам ҳордиқ чиқариш имконини бермоқда. "Тошкент денгизи" соҳиллари ва диспансер жойлашган ҳудуд "Ялта"-дек машҳур санаторийлардан асло қолишмайди.

– Мен бу ерда қон босими хасталигидан даволанаяпман, – дейди қуйичирчиқлик Шаҳодат Ўзтемирова. – Келганимда аҳволим жуда оғир эди, ҳозир эса ўзимни енгил ҳис этаяпман.

– Ҳуббинисо Бекназарова, Шоира Каримова, Қаҳрамон Жабборов каби шифокорлардан миннатдорман, – дейди Тўйтепа шаҳридан келган Акром Каримов. – Юракда шамоллаш касаллиги билан келган эдим. Мени илк кўрикдан ўтказган Ҳуббинисо Бекназарова ранг-рўйим, ҳолатимга қараб турибоқ ташҳис қўйдилар. Тиббий текширувларда ана шу ташҳис тасдиқланди.

Равшан ЁҚУБЖОНОВ,
"Тошкент ҳақиқати" мухбири.

СУРАТДА: беморларга сўлим табиат манзараларининг ўзи ҳам энг яхши даво бўлса, ажабмас.

Муаллиф олган сурат.

Бугунги кунда ички бозорни четдан ноқонуний кириб келаётган сифатсиз, истеъмолга яроқсиз маҳсулотлардан ҳимоя қилиш муҳим вазифалардан бири ҳисобланади.

КОНТРАБАНДАГА ЙЎЛ ЙЎҚ

Қуйичирчиқ туман давлат солиқ идоралари ўтган даврда 37 та рейд ўтказиб, айрим кимсалар тадбиркорлик фаолияти билан ноқонуний шуғулланаётган ҳамда ҳеч қандай ҳужжатсиз четдан келтирилган маҳсулотлар билан савдо қилаётган ҳолатларни аниқлади. 2 миллион 604,7 минг сўмлик товар-моддий бойликлар давлат фойдасига мусодара қилинди. Уч нафар яширин маҳсулот ишлаб чиқарувчилар ва икки нафар қўлбола спиртли маҳсулотлар савдоси билан шуғулланувчиларга тегишли чоралар кўрилди.

Бундан ташқари, 26 ҳолатда ҳудудга контрабанда йўли билан кириб келган 7 миллион 126,7 минг сўмлик маҳсулотлар вақтинчалик савдодан олиб қўйилди.

Солиқ идоралари тадбиркорлар ўртасида мунтазам давра суҳбатлари ўтказмоқда. Мол-мулк ва даромад солиқларини ўз вақтида тўлаб бориш тўғрисида ҳам маслаҳатлар берилмоқда.

Улуғбек БАҲРОМОВ,
Қуйичирчиқ туман давлат солиқ инспекцияси бошлиғи.

Республика кўп тармоқли Агросаноат биржаси Тошкент филиали томонидан баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очиқ аукцион савдосига таклиф этади!

Аукцион савдосига Паркент тумани СИБ томонидан 10.05.2010 йилдаги № 11-1030/5741-сон ижро ҳужжатига асосан Тошкент вилояти Паркент тумани, Бойқозон қишлоғида жойлашган 9220 кв.м. ер майдонида жойлашган "Бойқозон қишлоқ хўжалик сервис "ММТП МЧЖ га қарашли бўлган маъмурий бино, бошланғич нархи - 93 000 000 сўм, 2. 10.05.2010 йилдаги № 11-1030/5741-сон ижро ҳужжатига асосан 2008 йилда ишлаб чиқарилган давлат белгиси ЕМ 67-33 бўлган "Класс Доминатор" дон ўриш комбайни бошланғич нархи - 89 500 000 сўм.

1. Аукцион савдосига М.Улуғбек тумани СИБ томонидан 28.09.2009 йилдаги № 1-702-09-сон ижро варақасига асосан Тошкент шаҳар, М.Улуғбек тумани ЖИБ судининг биносида сақланаётган 2009 йилда ишлаб чиқ. дав.бел. 50 J 605 AA бўлган "Дамас" русумли автотранспорт воситаси қўйилмоқда, бош. нархи - 11 478 517 сўм. 2. М.Улуғбек тумани СИБ томонидан 02.04.2010 йилдаги № 776/10-сон ижро варақасига асосан Тошкент шаҳар М.Улуғбек тумани МЧЖ "Шаркли Мелиса" жарима майдончасида сақланаётган 1989 йилда ишлаб чиқ. дав.бел. 10 N 1369 бўлган "Ваз-2107" русумли автотранспорт воситаси қўйилмоқда, бош. нархи - 3 419 308 сўм.

Аукцион савдолари 2010 йилнинг 31 август куни соат 11.00 да Тошкент шаҳри, Собир Раҳимов тумани, Беруний кўчаси, 83-уйда жойлашган 311-хонада ўтказилади. Юқоридаги кўчмас мулк ва автотранспорт воситалари 2010 йил 31 августдаги аукцион савдосида сотилмаган тақдирда, такрорий аукцион савдоси 2010 йилнинг 16 сентябрь куни бўлиб ўтишини аввалдан маълум қиламиз.

2010 йил 17 август куни соат 11.00 да бўлиб ўтадиган такрорий аукцион савдоларига қуйидагилар қўйилмоқда:

1.Бектемир тумани СИБ томонидан 07.05.2009 йилдаги № 1-129-сон ижро варақасига асосан Эрон Республикасида ишлаб чиқарилган қандолат маҳсулотларини ишлаб чиқаришга мўлжалланган технологик линияси қўйилмоқда, бошланғич нархи - 77 295 141 сўм. 2.Чилонзор тумани СИБ томонидан 02.03.2010 йилдаги № 9245/22-сон ижро ҳужжатига асосан Тошкент шаҳар, Чилонзор тумани, Гавҳар кўчаси, 10-сонли жарима майдончасида сақланаётган 1994 йилда ишлаб чиқарилган дав.белгисиз бўлган "ДЭУ РЕЙСЕР" русумли автотранспорт воситаси қўйилмоқда, бошланғич нархи - 6 370 098 сўм.

Ушбу савдоларда қатнашиш учун талабгорлар мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини ҳар бир мулк учун алоҳида тартибда, РКТАСБнинг Тошкент филиали депозит ҳисоб рақамига 20208000304632976002, АТИБ "Ипотека банк"нинг Шайхонтоҳур филиали, МФО 00425, ИНН 206852268, ОКОНХ 81200га тўлашлари шарт.

Савдога қўйилган мол-мулклар билан тегишли суд ижрочилари бўлимининг вакили иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин. Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талабгорлардан ариза ва бошқа тегишли ҳужжатларни қабул қилиш кимошди савдоси ўтказилишига бир кун қолганда тўхтатилади.

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳар, Собир Раҳимов тумани, Беруний кўчаси, 83-уй. Телефонлар: 249-54-59, 249-53-61.

Лицензия: DB 001 №000003

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш давлат қўмитаси "Республика Кўчмас мулк биржаси" ЁАЖ бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очиқ аукцион савдосига таклиф этади!

Аукцион савдосига такроран Бекобод тумани СИБ томонидан, Бекобод тумани Ёшлик ХХСКда сақланаётган қуйидаги автотранспорт воситалари қўйилмоқда: 1. 27.10.2009 йилдаги 8520-сонли ижро ҳужжатга асосан "Камаз-5511" русумли, д/р 11AQ998 бўлган, 1989 йилда и/ч автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси - 13 991 331 сўм. 2. 05.10.2009 йилдаги 7970-сонли ижро ҳужжатга асосан "Ниссан Микра" русумли, д/р A513VUM бўлган, 1989 йилда и/ч автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси - 2 260 062 сўм. 3. 25.06.2009 йилдаги 5855-сонли ижро ҳужжатга асосан "Опель Омега" русумли, д/р 11W5138 бўлган, 1988 йилда и/ч автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси - 2 806 424 сўм. 4. 13.08.2009 йилдаги 6814-сонли ижро ҳужжатга асосан "BMW-520" русумли, д/р X361XDM бўлган, 1994 йилда и/ч автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси - 13 473 177 сўм.

Аукцион савдосига такроран Қуйичирчиқ тумани СИБ томонидан қуйидаги мулклар қўйилмоқда, 1. 03.03.2010 йилдаги 2199-сонли ижро ҳужжатига асосан Қуйичирчиқ тумани Чакмак қишлоғида жойлашган "ККС-3" МЧЖга тегишли бўлган бино иншоотлар ва тош майдалагич ускуналари. Бошланғич баҳоси - 368 077 500 сўм. 2. 16.11.2009 йилдаги 8093-сонли ижро ҳужжатга асосан "ВАЗ-21011" русумли, д/р 11B0126 бўлган, 1980 йилда и/ч, Қуйичирчиқ тумани ИИБда сақланаётган автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси - 835 035,24 сўм.

Аукцион савдоси 2010 йил 17 август куни соат 11.00 да бўлиб ўтади.

Савдога қўйилган автотранспорт воситалари билан тегишли суд ижрочилари бўлимининг вакили иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин. Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдосига бир кун қолганда тўхтатилади.

Аукцион савдоларида қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закалат келишувга асосан, мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини, ҳар бир мулк учун алоҳида тартибда, тўлов ҳужжатида ижро ҳужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда РКМБнинг ОАИКБ "Ипак йўли банки"нинг Сағбон ф-даги қуйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт: 20210000300571452114, МФО 01036, ИНН 200933850. Манзилимиз: Тошкент ш., С. Раҳимов т., М. Ўразбоев кўчаси, 1-А уй. Тел: 228-79-52. www.rkmb.uz

Лицензия: DB 001 №000004.

Утерянную говохному № 08-01863 (реестр № 0803106), выданную в 09.02.2007 г. отделом государственной регистрации субъектов предпринимательства хокимията Чиланзарского района г. Ташкента на имя Тошбоевой Фотимы Аъзамжоновны (ИНН 472060772), **СЧИТАТЬ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМ.**

Утерянный кассовый аппарат "Меркурий-115Ф" (заводской № 764864), (рег. № 9048), выданный 24.07.2007г. Государственной нологовой инспекцией Чиланзарского района на ЧП Турсункулова А. Т., расположенный по адресу: Х. Дустлиги, 156-А, павильон "А" 3-й магазин, **СЧИТАТЬ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМ.**

ЧП "DAVRONBEKOV OTABEK SULTONOVICH", зарегистрированное отделом государственной регистрации субъектов предпринимательства хокимията Учтепинского района г. Ташкента, расположенное по адресу: Шодлик, 37, (ИНН 301437790), **ЛИКВИДИРУЕТСЯ** (решение учредителя № 1 от 27 июля 2010г.).

Претензии принимаются в течение 2-х месяцев с момента опубликования данного объявления по тел.: 420-59-12.

Олмалиқ шаҳар тиббиёт коллежи (аввалги Олмалиқ тиббиёт билим юрти) томонидан 1995 йилда Рискулова Дилором Мирзалиевна номига берилган рўйхат рақами 340, № 081263 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

// СПОРТ /// СПОРТ /// СПОРТ /// СПОРТ //

Пойтахтимизда ўсмирлар ўртасида ўтказилган Халқаро теннис федерацияси (ITF) мусобақалари тақвимига кирувчи "NBU Cup – 2010" турнири ёш теннисчиларимиз учун муваффақиятли якунланди.

ВАКИЛЛАРИМИЗ ҒАЛАБАСИ

Ўсмирлар мусобақасида Абдуворис Саидмуҳаммедов кетма-кет ўтказилган баҳсларда ўз ҳамюртлари – Одил Акмаров, Санжар Файзиев, Пўлат Бобожонов ва биринчи рақамда сараланган Сергей Шипиловни енгиб, финалга чиқди. Ҳал қилувчи беллашувда яна бир кучли теннисчимиз Жаҳонгир Жалоловни 6:7, 6:4, 6:1 ҳисобида енгди ва бош совринни қўлга киритди.

Жуфтликлар ўртасидаги финал ҳам ўзбекистонлик теннисчилар иштирокида ўтди. Иккинчи рақамда сараланган Пўлат Бобожонов ва Жаҳонгир Жалолов дуэти бош соврин учун ўтказилган баҳсда ҳамюртимиз Азиз Йўлдошев ва россиялик Никита Кушнарёвни 6:3, 6:1 ҳисобида доғда қолдирди.

Қизлар ўртасидаги жуфтлик баҳсларида ҳамюртларимиз – Нателла Набиева ва Алиса Огородованинг ўйини мухлису мутахассисларга манзур бўлди. Мазкур дуэт турнир давомида ҳужумкор ўйин кўрсатиб, ўзбекистонлик Арина Фольц ва россиялик Анна Туманянни 7:5, 6:3, россиялик Яна Еркеева ва Виктория Воронцовани 6:4, 6:4, грузиялик Бабилина Мачаидзе ва Нино Сужашвилини 6:1, 6:2 ҳисобида енгди ва финалга чиқди.

Турнирнинг сўнгги учрашувида Нателла Набиева ва Алиса Огородова кучли теннисчилардан таркиб топган иккинчи рақамдаги жуфтлик – молдовалик Анна Батири ҳамда россиялик Елизавета Куличковадан 7:6, 6:2 ҳисобида устун келди.

Яккаликлар баҳсида эса АҚШ вакиласи Елизавета Анна Немчинов россиялик Кристина Часовскихни 6:2. 6:4 ҳисобида мағлуб этиб, мусобақа ғолибаси бўлди.

Зоҳир ТОШХЎЖАЕВ,
ЎзА шарҳловчиси.

ҚИЗЛАРИМИЗГА КЎЗ ТЕГМАСИН

Республика Президентининг "Қишлоқ жойлардаги болалар спорти объектларида банд бўлган аёл спорт устозлари меҳнатини рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорида белгиланган вазифаларни янада самарали амалга ошириш мақсадида вилоят ҳокимлиги алоҳида қарор қабул қилди. Унинг ижросини таъминлаш бўйича назорат-режа ишлаб чиқилди ва жойларда ижросига жиддий киришилди.

Жумладан, бадиий гимнастикани янада ривожлантириш ва шарт-шароитларни яхшилаш мақсадида вилоят хотин-қизлар қўмитаси жойлардаги мослаштирилган гимнастика залларига турли ўлчамларда гимнастика гиламлари етказиб берди. Қизларни спортга кенг жалб этиш, бемалол шуғулланишлари учун шарт-шароитлар яратиш ҳамда қизларга мос спорт турларини, хусусан, бадиий гимнастикани кенг ривожлантириш чоралари кўрилмоқда.

2004 йилда вилоятда иккита бадиий гимнастика тўгараги бўлиб, унда 70 дан зиёд ўқувчи қизлар шуғулланган бўлса, 2010 йил июль ойи ҳолатига кўра, 1667 ўқувчи-қиз бадиий гимнастика билан мунтазам шуғулланмоқдалар. Вилоят шаҳар ва туманларида 40 та бадиий гимнастика тўгараклари ташкил этилган бўлиб, 38 мураббий машғулотлар олиб бормоқда. Улардан 14 нафари олий маълумотли.

2008 йилда Тошкент Давлат жисмоний тарбия институти қошидаги малака ошириш курсларида 30 мураббий ўқитилиб, сертификатлар топширилди. Бу йил апрель ойида 38 мураббий етакчи мутахассислар иштирокидаги, июнь ойида 167 мураббий республикадан таклиф этилган халқаро тоифадаги малакали сектор-экспертлар иштирокидаги "Мастер класс" ўқув-амалий машғулотларига жалб этилиб, гимнастика бўйича бошланғич билим бериш учун сертификатлар олдилар. Бу мураббийлар боғча, мактаб, лицей ва коллежларда янги очилган тўгаракларда фаолиятини янада такомиллаштиришлари учун имкониятлар яратиб берилди. Республика чемпионатлари, халқаро турнирларда вилоят жамоаларининг муваффақиятли иштирокини таъминлаш учун спорт кийимлари харидига қилинган харажатлар маблағларидан 26 миллион сўм ажратилди. Бундан ташқари, вилоятдаги барча умумтаълим мактабларида стол теннисини ривожлантириш мақсадида республика томонидан марказлаштирилган ҳолда 1814 комплект теннис столлари ҳар бир ҳудудларга етказиб берилди.

Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси вилоят филиали "Ёшлик" жисмоний тарбия ва спорт жамияти кенгаши ҳамда турли ҳомий ташкилотлар билан биргаликда шаҳар ва қишлоқлардаги мактаб ва мактабгача ёшдаги қизларнинг соғлом турмуш тарзига қизиқишини янада ошириш мақсадида 2010 йилнинг январь-июль ойлари давомида вилоят миқёсида 32 та спорт тадбирлари уюштирилди. Уларда қатнашган 4590 ўқувчининг 2950 нафари қишлоқ қизлари бўлишди.

Жамғармага республика бошқаруви ташаббуси билан 1997-1998 йилда туғилган ўқувчи-қизлар ўртасида енгил атлетика бўйича ташкил этилган "Баҳор маликалари – 2010" мусобақасининг республика босқичида вилоят умумжамоа ҳисобида фахрли 1-ўринни эгаллади. Ангрен шаҳридаги 33-мактаб ўқувчиси Виктория Дыркина ҳам шохсупанинг энг юқори поғонасини банд этиб, "Баҳор маликаси – 2010" совринига эга бўлди.

Бўстонлиқ туманида ўтказилган "Келажак ғунчалари – 2010" вилоят босқичида Бўка, Зангиота, Оққўрғон, Бекобод, Ўртачирчиқ, Бўстонлиқ ва Оҳангарон туманлари ўзаро беллашиб, Оққўрғон, Бўстонлиқ, Ўртачирчиқ тумани жамоалари фахрли ўринларни эгаллашди.

Шоҳруҳ ҲАКИМОВ,
"Тошкент ҳақиқати" мухбири.

БОЛАЛАР ЁЗИ – 2010

Ёзнинг жазирама кунларида салқин, баҳаво табиат қўйнида дам олишни ким хоҳламайди дейсиз. Катталар оила ташвишлари, иш-юмушларни деб бунга ҳар доим ҳам вақт ажрата олмайдилар. Лекин кичкинтой дўстларимизда вақт ҳам, имконият ҳам етарли. Улар ёзги таътилни қандай ўтказаётганлари билан қизиқиб, вилоятимизнинг Бўстонлиқ туманидаги "Геолог" болалар соғломлаштириш оромгоҳида бўлдик.

ЖАННАТМАКОН ЮРТНИНГ БАХТИЁРЛАРИ

"Геолог" ҳайбатли тоғлар бағрида жойлашган. У ердан пастга қараганда табиатнинг гўзалликлари кафтдек намоён бўлади. Ҳавосини айтмайсизми? 20 гектар майдонни эгаллаган сўлим гўша қуюқ ўрмонни эслатади.

Унда манзарали дарахтлар, арчанинг бир неча хиллари, ранг-баранг гуллар,

хуллас, ўсимликларнинг ноёб турларини учратиш мумкин. Қолаверса, қизил тутдан тортиб, узум, шафтоли, анор, олхўри, гилосгача бор. Мевалардан дам олувчилар учун табиий шарбатлар тайёрланади. Бу эса ўз навбатида ўғил-қизларнинг тетик, эпчил, бақувват бўлишларига ёрдам беради.

Болалар таътилни мазмунли ўтказишлари учун оромгоҳда барча шарт-шароитлар яратилган. Улар ҳордиқ чиқариш билан бирга саломатликларини янада мустаҳкамламоқдалар.

Болалар кунни эрта тонгда, тоза ҳавода бадантарбия қилишдан бошлашади. Нонуштадан сўнг кун тартибини бажаришга шошилишади. Ахир, ҳар бир гуруҳнинг ички низом ва тартиб қоидалари бор-да. Низомга кўра улар энг аввало, тозаликка, саранжом-саришталикка риоя қилишлари, тартибни бузмасликлари лозим. Таъкидлаш жоизки, шу ва шунга ўхшаш қоидалар болаларнинг келажакда мустақил, масъулиятли бўлишга ўргатади.

Яқиндагина янгидан таъмирланиб, чиройли рангларга бўялган футбол, волейбол, баскетбол майдончаларида ўғил-қизлар спорт билан мунтазам шуғулланадилар. Улар спортда қанчалик чиниқишаётганини синаш мақсадида гуруҳлар ўртасида беллашувлар уюштирилади.

– Кеча футбол бўйича мусобақа ўтказилди, унда биз 2-ўринни эгалладик, – дейди паркентлик Жасур Тўраев. – Ҳозир волейбол мусобақасига тайёргарлик кўраяпмиз. Ниятимиз ғолибликни қўлга киритиш.

Дам олувчиларнинг жисмонан баркамол бўлиб етишишларига кўмаклашиш билан бир қаторда, уларнинг ақлий салоҳиятларини юксалтиришга катта эътибор қаратилаётганини маскандаги «Маънавият ва маърифат» хонасининг ўсмирлар билан доимо гавжумлигидан ҳам билса бўлади. Қолаверса, оромгоҳда ташкил этилган турли кўнгилочар тўгараклар ҳам уларнинг ихтиёрида. Болалар бичиш-тикиш тўгарагида ясаган бежирим ўйинчоқлар ва чизган расмларини гуруҳларидаги махсус пештахталарга кўргазма сифатида ясатиб қўядилар. Анъанавий тарзда ўтказиладиган кечки байрамларда эса улар оромгоҳда ўрганган ўзбек ва чет эл рақсларини намойиш этадилар.

Шунингдек, болажонлар кутубхонадаги эртак ва шеърий китобларни истаган вақтларида мутолаа қилишлари мумкин. "Ақлий фаолиятимни чархлайман" деганлар шахмат-шашка тўгарагига боришса бўлади.

Болажонлар орасида чўмилишни яхши кўрмайдиганлари бўлмаса керак. Лекин сузишни билмайдиганлари топилади. Уларни сузишга ўргатиш, чиниқтириш мақсадида оромгоҳнинг сув ҳавзасида махсус тўгарак ишлаб турибди.

Ошхонада 10 га яқин малакали ошпазлар меҳнат қилмоқда. Улар эртаю кеч тиним билмай, лаззатли таомларни пишириб, дам олувчиларга тортиқ этадилар.

– Озиқ-овқат маҳсулотларининг сифатлиларини харид қиламиз, – дейди оромгоҳ раҳбари Рустам Назаров. – Негаки, дам олувчиларнинг саломатлигини таъминлаш бизнинг вазифамиз. Дарвоқе, биз "Меҳрли савдо" сингари фермер хўжаликлари ва "Ғазалкент-сут-нон" каби қатор корхоналар билан ҳамкорлик қиламиз.

Раҳбарнинг сўзларига ишонч ҳосил қилиш ниятида Ангрен шаҳридан келган дам олувчи Нигина Аҳмедовани суҳбатга тортдик.

– Бизга 5 марта овқат берилади, – дейди Нигина. – Таомларнинг ҳаммаси мазали, бу ерда мен севган хамирли таомлар ҳам тайёрланар экан.

– Оромгоҳ таомлари барча талабларга жавоб беради, – деди давлат санитария назорат маркази ходими Муҳаббат Баратова. – Жамоамиз билан текшириш ўтказдик, таомлар сифати ва мазаси жойида. Тайёрланиш жараёнида ҳам камчиликлар қайд этилгани йўқ.

Бу ерда муҳайё этилган қулайликларни кўриб болажонларга ҳавас қилдик, бир зум бўлса-да, уларнинг ўрнида бўлишни истадик.

Ирода НОРБОЕВА,
"Тошкент ҳақиқати" мухбири.

СУРАТЛАРДА: оромгоҳ ҳаётидан лавҳалар.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

ДАРВОҚЕ

Музқаймоқ асосан қаймоқ, сут, шакар, ҳар хил тўлдирувчи воситалардан тайёрланади. Бу моддалар аралаштирилиб, 25-30 даражали совуқда музлатилади. У озуқавий калория ва витаминлар (А, В, Д, С, Р, Е), минерал моддалар (темир, магний, калий, фосфор, натрий)га эга. Улар музқаймоқ турларига қараб ҳар хил миқдорда бўлиши мумкин. Кун исиб кетганда тана ҳароратини тушириб, ҳолсизликни енгиш хусусиятига эга.

ҚАТРА

ОИЛАНИНГ ЧИРОҒИ

Кечадан буён хонадонда электр токининг қисқа туташуви оқибатида чироқ ўчиб ётибди. Уни алмаштиришга одам йўқ. Оила бошлиғи хизмат сафарида. Хонадон соҳибасининг яқинда кўзи ёрийдиган. Уч нафар фарзанди – қизлари ҳали ёш бўлгани боис, бу ишнинг уддасидан чиқа олишмайди. Аксига олиб, қўшнилар ҳам таътилга чиқиб кетишибди. Ноилож, яна бир кеча зим-зиёликда ўтадиган бўлди. Оиланинг тўнғичи – Мадинабону кутилаётган чақалоққа тикаётган кўйлакча – "сюрпризи"нинг охирига етмаганидан жудаям афсусда. Одинабону эса орзиқиб кутадиган телесериалининг навбатдаги қисмини кўролмаётганидан хафа. Оила кенжаси Ҳамидабону қоронғуда ухлашдан қўрқиб, хархаша қилади.

Орадан бир кун ўтгач, эр сафардан қайтди. Биринчи қилган иши – электр симини тўғрилаб, чироқнинг лампасини алмаштирди. Хонадон яна аввалгидек чароғон, ёруғ, хуфтон диллар эса нурафшон бўлди.

Юлдуз ФАЗЛИЕВА.

ХАСТА ТОМОҚҚА... МУЗҚАЙМОҚ

Олимларнинг изланишлари шуни тасдиқладики, музқаймоқ кўнгил ғашлиги ва диққинафасликдан халос қилади. Музқаймоқ еб турадиган одамларнинг бош мия фаолияти замонавий аппаратлар билан текширилганда, у миянинг хурсандчилик, яхши кайфият бағишловчи жойларига таъсир қилиши аниқланди.

Кўпинча музқаймоқ ангина каби бир қатор касалликларга чалинган беморларга тавсия қилинмайди. Лекин кўпгина шифокорлар ҳозирги кунда томоқни музқаймоқ ёрдамида даволаш тарафдори. Танани ташқи муҳитга қандай ўргатсак, томоқни ҳам совуққа шундай чиниқтириш мумкин экан.

Шифокорлар қандай музқаймоқни тавсия қилади, деган савол туғилади. Музқаймоқлар таркибидаги ёғ миқдорига қараб бир нечта турларга бўлинади.

Пломбир – 15-18 фоиз сут ёғи бор. Тўлиқ сутдан тайёрлангани боис жуда фойдали. Парҳезшуносларнинг тасдиқлашича, фойдали маҳсулотларнинг танага тўла сўрилиши фақат пломбирда кузатилади.

Сутли музқаймоқлар – 6-10 фоиз ёғли бўлиб, парҳез турига киради. Бу музқаймоқ ўз қоматига бефарқ бўлмаган, лекин ширин музқаймоқларни яхши кўрадиган аёлларга тавсия этилади. Лекин қандли диабет, семизлик хасталигига чалинганларга ман этилади, чунки унинг таркибида қанд миқдори баланд.

Мевали музқаймоқларнинг турлари кўп, улар олма, олча, гилос, ўрик, беҳи, банан, ананас ва бошқа мевалардан тайёрланади. Бу тоза парҳез маҳсулот. Бу музқаймоқда ҳам қанд миқдори анча баланд бўлиб, диабетик беморларга тавсия этилмайди.

Мевали ях музқаймоғи энг арзони ҳисобланади. Унинг асоси оддий муздан иборат бўлиб, фойдали томонлари аниқланмаган. Тайёрлашда сут, шакар, озиқ-овқат кислоталари, ароматик ва бўёқли моддалар қўшилади. Ягона ютуғи – энг паст калорияга эга ва жазирама иссиқда ҳароратни туширади.

Бир савол туғилади – нега музқаймоққа сунъий моддалар қўшилади?

Бу маҳсулотга стабилизатор (маҳсулотнинг айнимаслигини таъминловчи модда) қўшилмаса бўлмайди. Чунки у маҳсулотнинг чиройли сақланишига кафолат беради, тез эриб кетишига йўл қўймайди. Бундай қўшимчалар музқаймоқнинг нархини анча туширади.

Музқаймоқдан лаззатланиш ўз йўлига, аммо уни истеъмол қилиш маданияти ҳам бор. Одатда трамвай, автобус ва метрода, театр ва кино залларида "музқаймоқ ейиш мумкин эмас", деб ёзилган бўлса ҳам бунга риоя қилинмайди. Шу сабабли музқаймоқни махсус жойда еган маъқул, чунки ундан томадиган шира нохуш доғлар қолдиради.

Тоҳир ИБРОҲИМОВ,
тиббиёт фанлари доктори, профессор.

СИЗНИ КЎРГИМ КЕЛАВЕРАДИ

Тошкент денгизи қирғоғидаги сўлим "Меҳржон" соғломлаштириш оромгоҳи шу кунларда болажонлар билан гавжум. Республикамизнинг турли гўшаларидан келган кичкинтойлар денгиз суви ва мусаффо ҳаводан баҳраманд бўлиб, мириқиб ҳордиқ чиқармоқдалар.

Мавсум бошида икки юздан зиёд Оролбўйи минтақаси болалари ҳордиқ чиқаришган бўлса, айни кунларда "Меҳржон" Тошкент шаҳри ва вилоятимизнинг турли жойларидан келган дам олувчилар билан гавжум.

Болаларнинг соғлом бўлишлари, таътил ҳар томонлама мазмунли ўтиши учун оромгоҳда турли спорт мусобақалари, қизиқарли тадбирлар мунтазам ўтказилмоқда. Жумладан, вилоят "Камалак" болалар ташкилоти сардорлари билан ўтказилган тадбир йиғилганларга завқ-шавқ бағишлади.

Бундан ташқари, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги қошидаги қўғирчоқ тетри ҳамда Бектемир тумани маданият уйи жамоалари ҳам болаларбоп томошалар намойиш этишди.

Анора КАРИМОВА.

СУРАТДА: шоира Умида Абдуазимова болажонлар ҳузурида.

Абдуқодир ЭГАМҚУЛОВ олган сурат.

Утерянный диплом В № 038180, выданный Ташкентским государственным техническим университетом в 2000 году на имя Хакимова Орибжона Одилжоновича,
СЧИТАТЬ НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНЫМ.

ООО "NADEJDA-IST", зарегистрированное отделом государственной регистрации субъектов предпринимательства хокимията Чиланзарского района г. Ташкента, расположенное по адресу: Чиланзар 16-24-2, (ИНН 205869903),
ЛИКВИДИРУЕТСЯ (протокол собрания № 1 от 26 июля 2010г.).
Претензии принимаются в течение 2-х месяцев с момента опубликования данного объявления по тел.: 769-99-01.

ООО «RAMZIDDIN GOLD», зарегистрированное отделом государственной регистрации субъектов предпринимательства хокимията Чиланзарского района г. Ташкента, расположенное по адресу: ул. Фархадская, дом 17-А, (ИНН 301217922, ОКПО 22822582),
ЛИКВИДИРУЕТСЯ (решение учредителя № 1 от 27 июля 2010г.).
Претензии принимаются в течение 2-х месяцев с момента опубликования данного объявления по тел.: 167-49-90.

Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани ҳокимияти БТИ томонидан Юнусобод тумани, Ғ. Абдуллаев 1-пр. 12-уйга тегишли Исломов Исроил номига берилган уй план ҳужжатлари йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Официальный дилер GM "UZBEKISTAN"
CHEVROLET
ООО "Юнусобод авто савдо"
реализует автомобили:
NEXIA SONC
NEXIA DONC
DAMAS
LASETTI BVD
MATIZ
CAPTIVA
LASETTI
MATIZ BEST
EPICA
EPICA BVD
Товар сертифицирован
Наш адрес: г. Ташкент, пр. А. Темура, 79
Тел.: 223-95-18, 223-97-49, 223-95-84.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА
Муассис: Тошкент вилояти ҳокимлиги

Бош муҳаррир Убайдулла АБДУШОҲИДОВ

Манзилимиз: 100000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.
Телефонлар:
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 236-55-54.
Эълонлар: 236-55-03, 236-53-54.

Тошкент вилояти Матбуот ва ахборот бошқармасида 03-001 рақами билан рўйхатга олинган.
Газета «Тошкент ҳақиқати» таҳририяти компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Навбатчи муҳаррир Улуғбек ҲАМРОҚУЛОВ
Навбатчи Шоҳруҳ ҲАКИМОВ
Саҳифаловчи Тоҳир МАҲМУДХЎЖАЕВ

Ҳафтанинг чоршанба ва шанба кунлари чиқади. Буюртма Г-640. Адади 5995. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. ISSN 2010-9318.

Ⓣ белгили материаллар – тижорат материаллари. "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи – 205. Босишга топшириш вақти – 20.00. Босишга топширилди – 20.00. 1 2 4 5